

Prekentekest: Luk 2,1-20

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskriveres i manntall. Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria. Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by.

Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn. Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem.

Det var noen gjeterne der i nærheten som var ute på marken og holdt nattevakt over flokken sin. Med ett sto en Herrens engel foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem. De ble overveldet av redsel. Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Messias, Herren. Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.» Med ett var engelen omgitt av en himmelsk hærskaer, som lovpriste Gud og sang:

«Ære være Gud i det høyeste,
og fred på jorden
blant mennesker Gud har glede i!»

Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen, sa gjeterne til hverandre: «La oss gå inn til Betlehem for å se dette som har hendt, og som Herren har kunngjort for oss.» Og de skyndte seg av sted og fant Maria og Josef og det lille barnet som lå i krybben. Da de fikk se ham, fortalte de alt som var blitt sagt dem om dette barnet. Alle som hørte på, undret seg over det gjeterne fortalte. Men Maria tok vare på alt som ble sagt, og grunnet på det i sitt hjerte. Gjeterne dro tilbake. De lovet og priste Gud for alt de hadde hørt og sett; alt var slik som det var sagt dem.

Slik lyder det hellige evangelium.

Factum est

Alt var slik det var sagt dem. Det er gjeternes gode vitnesbyrd til oss i dag. De var nederst på rangstigen i samfunnet. Null skolegang, utenfor det gode selskap, og de luktet fjøs. Neppe slike vi ville invitere hjem i kveld. Like fullt var det disse som fikk englebesøk. Det var gjeterne som fikk gå til stallen og bekrefte. Deres vitnesbyrd er skrevet inn i vår bibel. Bekreftelsen av at dette var sant omkranser vårt juleevangelium når vi leser den fulle og hele versjonen som vår nye tekstbok har med. «Det skjedde i de dager,» og «alt var slik som det var sagt dem.»

I dag gleder vi oss sammen med gjeterne og alle som siden da har fått invitasjonen til å møte Jesus, og som har tatt imot ham som Frelser og Herre i eget liv.

Det skjedde – factum est på latin. Juleevangeliet har sin faste velkjente start. Gjennom generasjoner har det blitt oversatt slik, og altså på latin factum est. Det er et faktum. Evangeliet påstår at denne fødselen virkelig hendte og at det skjedde slik som det fortelles.

Egentlig høyst merkverdig, for dersom noen skulle lage en fortelling om en konges fødsel, så skulle det noe til å finne på å gi kongen et så dårlig utgangspunkt. En stall med lukt av dyr og høy. To unge mennesker, usikre på det som ventet. Neppe fødselshjelp og jordmor, en lånt bolig, men like fullt tak over hodet, og der til gjeterne som vitner. Ubegripelig at det ble slik, men factum est.

Så forankres hendelsen i tid og rom. Her var keiser Augustus. Kvirinius var landshøvding i Syria. Her var manntallskrivning med tanke på skatteinnkreving i Romerriket. Folk var på vandring. Juleevangeliet er mer enn en vakker historie om hyrder rundt et glødende bål og sauer som hviler i nattemørket. Jesus ble født inn i tiden, himmelen tøtsjet jorden i en stall og en krybbe ved vår tidsregnings start. Himmel og jord møttes. Factum est.

Barnas jul

Juleevangeliet hører med til mine barndomsminner, og jeg tror at der har vi noe felles. Julens budskap er skrevet inn i vår kultur. Heldigvis vet alle hvorfor vi feirer jul, og det er et viktig valg vi har gjort som samfunn, at juleevangeliet hører med til det som vi vil at våre barn skal kjenne.

En av mine beste opplevelser fra dagene før jul, er de mange skole- og barnehagegudstjenestene vi har i Lund kommune. Mange barn har forberedt seg og vært med på ulikt vis å gjenfortelle det som skjedde. På Nygård skole tegnet barn juleevangeliet. På Kiellands Minde og i Heskestad ble julens glade budskap fremført med prosesjon av gjeterne, vismenn, engler, med Josef og Maria og Jesus-barn.

Barna har evne til innlevelse. Se bare disse flotte tegningene. **(Tegning 1)** Hvor fullt var det vel ikke i alle hus og herberger!

(Tegning 2) Hvor strålende var vel ikke engelen som kom med det glade budskap!

(Tegning 3) Her er det som vi fornemmer husdyrlukt slik som det faktisk var.

Jeg tror barna har de beste forutsetninger til å ta evangeliet til seg, til å ta imot vår Herre Jesus Kristus, den Messias som lot seg føde.

Kvirinius rike

Denne julen leses evangeliet om Frelserens fødsel over hele vår jord. Hos oss har vi varme hus. Vi har julemiddag som venter, gaver i overflod, enten de er under treet eller i nissens sekk. Kanskje ser vi lettest idyllen og glansbildet. Vi spiser oss mette og lar vår takk nå vår Herre i kraft av et bordvers og en stille bønn.

Under den samme himmel bor dem i dag som den gang ville sortert under landshøvding Kvirinius. Syria er skrevet inn i vårt juleevangelium. I dette landet bor en stor kristen minoritet. I dag et ødelagt land, et ruinert folk. Skal tro om ikke juleevangeliet har en annen klang blant dem som i dag er husløse og samles der de kan søke ly og få tak over hodet, mens vinterværet pisker deres hud. På et forunderlig vis har de kårene Jesus kom til blitt så likt deres egne.

Det virker så nært det de leser. Forholdene var så enkle. Jesus kom til dem som var uten husrom, til dem som i dag må ta til takke med en stall, et tilfeldig skjul mot vinterkulden og regnet, for ikke å si julesnøen som nylig dekket landskapet i Midtøsten. For dem var det nok eksotisk, men for flyktninger neppe idyllisk.

Det skjedde i de dager, og det skjer også i dag, at Jesus kommer nær til dem som er små, til dem som har mistet det meste, til dem som i kveld ikke går til et velfyllt juledekket bord. Han kommer også til oss som Frelser og Herre, til alle som tar imot ham.

Men kanskje er det en grunn til at vår velfødde vestlige verden ser ut til å rydde ham bort med julepynten, mens verdens fattige tar imot ham som Frelser og venn – de som er små nok til å se at det var slike som dem han kom til.

For noen, også blant oss, vil denne julen være annerledes. Julen forsterker alle følelser. Det glade blir gladere. Det gode samholdet vokser, men også motsatt. Når man har mistet en av sine kjære, kan ensomhet og lengsel forsterkes. Når man gruer seg, kan dagene bli tunge.

Jesus gjør en forskjell. Gud åpnet en vei til oss mennesker. Han ser oss slik vi er, ikke våre glansbilder og vakre fasader, men slik vi er helt der inne i våre hjerter og våre sinn. For Jesus var det fullt i alle hus, men en stall var ledig. Han kom til det som var fattig og enkelt, slik også i våre liv.

Måtte disse ordene fra Brorsons salme «Mitt hjerte alltid vanker» være vår oppriktige bønn til vår Herre i dag:

*Akk, kom, jeg opp vil lukke mitt hjerte og mitt sinn
og full av lengsel sukke: Kom, Jesus, dog herinn!
Det er ei fremmed bolig, du har den selv jo kjøpt,
så skal du blive trolig her i mitt hjerte svøpt.*

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.